

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ लाई संशोधन गर्न बनेको विधेयक

प्रस्तावना: स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ लाई संशोधन गर्न वाञ्छनीय भएकोले, सङ्घीय संसदले यो ऐन बनाएको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस ऐनको नाम “स्थानीय सरकार सञ्चालन (पहिलो संशोधन) ऐन, २०८०” रहेको छ ।
(२) यो ऐन तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।
२. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४ मा संशोधन: स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ (यस पछि “मूल ऐन” भनिएको) को दफा ४ को,
(१) उपदफा (१) मा रहेको प्रदेश सरकारको पछाडि रहेको “परामर्श” भन्ने शब्दको सट्टा “सिफारिस” भन्ने शब्द राखिएको छ ।
(२) उपदफा (५) खारेज गरिएको छ ।
(३) उपदफा (७) को सट्टा देहायको उपदफा (७) राखिएको छ:-
“(७) कुनै गाउँपालिका वा नगरपालिकाको नाम वा केन्द्र वा दुवै हेरफेर सम्बन्धी सूचना नेपाल राजपत्रमा प्रकाशन गर्नु पर्नेछ।”
३. मूल ऐनको दफा ५ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ५ को,-
(१) उपदफा (३) मा रहेको “सङ्ख्याको” भन्ने शब्द पछाडि “कम्तीमा दुईतिहाई” भन्ने शब्द थप गरिएको छ ।
(२) उपदफा (३) पछि देहायको उपदफा (४) थप गरिएको छ:
“(१) दफा ३ बमोजिमको आधारलाई विश्लेषण गरी प्रतिवेदन दिने प्रयोजनको लागि जिल्लामा देहाय बमोजिमको एक समिति रहनेछः
(क) जिल्ला समन्वय प्रमुख -संयोजक
(ख) सम्बन्धित जिल्ला प्रशासन कार्यालयको अधिकृत कर्मचारी -सदस्य
(ग) सम्बन्धित जिल्लाको नापी अधिकृत- सदस्य
(घ) सम्बन्धित जिल्लाको मालपोत अधिकृत- सदस्य
(ङ) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत वा निजले तोकेको अधिकृतस्तरको कर्मचारी - सदस्य सचिव
(२) समितिले आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित विषय विज्ञलाई समितिको बैठकमा आमन्त्रित गर्न सक्नेछ ।”
४. मूल ऐनको दफा ६ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ६ को,
(१) उपदफा (३) पछि देहायको उपदफा (३क) थप गरिएको छ ।

“दफा ३ बमोजिम प्रदेश सरकारबाट सिफारिस भै आएपछि अध्ययन गरी मन्त्रालय समक्ष सिफारिस गर्ने प्रयोजनको लागि मन्त्रालयमा देहाय बमोजिमको समिति रहनेछ ।

- (क) मन्त्रालयको सम्बन्धित महाशाखा प्रमुख- संयोजक
- (ख) प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालयको सहसचिव -सदस्य
- (ग) नापी विभागको महानिर्देशक -सदस्य
- (घ) भूमि व्यवस्थापन तथा अभिलेख विभागको महानिर्देशक -सदस्य
- (ङ) राष्ट्रिय तथ्याङ्क कार्यालयको सहसचिव -सदस्य
- (च) मन्त्रालयको सम्बन्धित शाखा प्रमुख -सदस्य – सचिव”

५. मूल ऐनको दफा ९ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ९ को,

(१) दफा ९ को उपदफा (३) को “भएतापनि” भन्ने शब्दको पछाडि “नेपाल सरकारले निर्धारण गरेको मापदण्ड बमोजिम” भन्ने शब्दहरू थप गरिएको छ ।

६. मूल ऐनको दफा ११ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा ११ को,

(१) उपदफा (२) को खण्ड (ख) को उपखण्ड (१) को सट्टा देहायको उपखण्ड (१) राखिएको छः
“(१) सङ्घ तथा प्रदेश कानूनको विपरित नहुने गरी सहकारी संस्था सम्बन्धी स्थानीय नीति, कानून, मापदण्ड निर्माण, कार्यान्वयन र नियमन”

(२) उपदफा (२) को खण्ड (घ) को उपखण्ड (३) मा रहेको मोटरवोट भन्ने शब्द पछाडि “प्याराग्लाइडिङ” र “जिपलाईन” भन्ने शब्दहरू थप गरिएको छ ।

(३) उपदफा (२) को खण्ड (घ) को उपखण्ड (६) को सट्टा देहायको उपखण्ड (६) राखिएको छः-

“(६) ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा, माटो, काठ दाउरा, जराजुरी, दहत्तर बहत्तर, स्लेट जस्ता नदीजन्य एवं खानीजन्य वस्तुको सङ्कलन तथा बिक्री तथा निकासी शुल्क दस्तुर सङ्कलन”

(४) उपदफा (२) को खण्ड (छ) को उपखण्ड (९) हटाइएको छ ।

(५) उपदफा (२) खण्ड (ज) को उपखण्ड (१) मा रहेको “आधारभूत” भन्ने शब्द पछाडि “तथा माध्यमिक” भन्ने शब्द थप गरिएको छ ।

(६) दफा ११ को उपदफा (२) को खण्ड (ज) को उपखण्ड (११) को “दरवन्दी मिलान” भन्ने शब्द पछाडि “तथा सरुवा व्यवस्थापन” भन्ने शब्द थप गरिएको छ ।

(७) उपदफा (२) को खण्ड (न) को उपखण्ड (११) पछि देहायको उपखण्ड (११क) थप गरिएको छः-

"(११क) एम्बुलेन्स, वारूणयन्त्रको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन,"

(८) उपदफा (२) को खण्ड (फ) पछि देहायको खण्ड (ब) र (भ) थप गरिएको छः-

" ब. युवा विकास तथा परिचालन

(१) युवा विकास र परिचालन सम्बन्धी स्थानिय नीति, कानून, मापदण्ड, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा नियमन,

(२) युवा परामर्श तथा सचेतना अभिवृद्धि,

(३) युवा उद्यमशीलता, सीप विकास र रोजगारी प्रवर्द्धन,

(४) युवा प्रतिभा तथा उद्यमीको पहिचान, प्रोत्साहन र प्रवर्द्धन,

(५) स्थानीय युवा सूचना केन्द्र स्थापना, सञ्चालन र व्यवस्थापन,

भ. सामाजिक समावेशीकरण तथा मानवअधिकारको संरक्षण

(१) महिला, बालबालिका, दलित, आदिवासी जनजाति, मधेशी, थारु, मुस्लिम, पिछडावर्ग, अल्पसंख्यक, सीमान्तीकृत, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, किसान, श्रमिक, उत्पिडीत वा पिछडिएको क्षेत्रका नागरिक, लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यक, आर्थिक रूपले विपन्न खस आर्यको सशक्तिकरण, समावेशीकरण तथा मूलप्रवाहिकीकरणका लागि नीति, कानून, मापदण्ड, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा नियमन"

(९) उपदफा (५) को खण्ड (घ) उपखण्ड (२) पछि देहायको उपखण्ड (३) थपिएको छः-

"(३) औद्योगिक ग्राम सञ्चालन तथा व्यवस्थान,"

(१०) उपदफा (८) को पछि देहायको उपदफा (९) थपिएको छः-

"(९) तोकिएको समयमा गाउँ तथा नगर सभा सम्पन्न गर्ने कर्तव्य सम्बन्धित स्थानीय तहको हुनेछ । यसरी तोकिएको समयमा गाउँ तथा नगर सभा सम्पन्न नगर्ने स्थानीय तहलाई नेपाल सरकार तथा प्रदेश सरकारबाट उपलब्ध गराइने सबै वा केही अनुदान लगायतका स्रोत त्यस्तो सभा नभएसम्मका लागि रोक्का राख्न सकिने छ।"

७. मूल ऐनको दफा १२ मा संशोधन: मूल ऐनको दफा १२ को,-